

Karel Schelle – Jaromír Tauchen (eds).

**ENCYKLOPEDIE
ČESKÝCH
PRÁVNÍCH DĚJIN**

I. svazek

A – Č

2015

Vzor citace:

SCHELLE, Karel – TAUCHEN, Jaromír (eds). *Encyklopedie českých právních dějin, I. svazek A–Č*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2015. 976 s. ISBN 978-80-7380-562-3 v koedici Ostrava: KEY Publishing, 2015. ISBN 978-80-7418-239-6.

KATALOGIZACE V KNIZE - NÁRODNÍ KNIHOVNA ČR

Encyklopedie českých právních dějin. 1. svazek, A–Č / Karel Schelle, Jaromír Tauchen (eds). -- Plzeň : Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o. ; Ostrava : KEY Publishing s.r.o., 2015. -- 969 stran
ISBN 978-80-7380-569-2 (Soubor : Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk). -- ISBN 978-80-7380-562-3 (Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk : vázáno). -- ISBN 978-80-7418-238-9 (Soubor : KEY Publishing). -- ISBN 978-80-7418-239-6 (KEY Publishing : vázáno)

34(091) * (437.3)

- právní dějiny -- Česko

- encyklopedie

34 - Právo [16]

Spolutvůrcem Encyklopedie českých právních dějin je Evropská společnost pro právní dějiny - The European Society for History of Law - www.historyoflaw.eu

Jednotlivá věcná hesla byla recenzována členy vědecké rady.

© Karel Schelle, Jaromír Tauchen (eds).

© Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o.

© KEY Publishing s.r.o.

ISBN 978-80-7380-562-3 (Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk)

ISBN 978-80-7380-569-2 (Soubor - Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk)

ISBN 978-80-7418-239-6 (KEY Publishing)

ISBN 978-80-7418-238-9 (Soubor - KEY Publishing)

Obsah

Úvodem	11
<i>Karel Schelle, Jaromír Tauchen</i>	
Vývoj práva	15
<i>Pavel Maršálek</i>	
Státnost a historické vědomí	29
<i>Karolína Adamová, Ladislav Křížkovský</i>	
Periodizace českých a československých právních dějin	34
<i>Karel Schelle, Ladislav Vojáček</i>	
Zpracování českých právních dějin	114
<i>Karel Schelle, Ladislav Vojáček</i>	
Česká právní věda	117
Česká právní věda do roku 1948	117
<i>Jan Pinz</i>	
Česká právní věda (1948–1989)	151
<i>Pavel Maršálek</i>	

VĚCNÁ HESLA

Absolutismus	168
<i>Jiří Hrbek</i>	
Absolutismus bachovský (1851–1860)	174
<i>Karel Schelle</i>	
Absolutismus osvícenský	183
<i>František Stellner</i>	
Administrátor	185
<i>Jitka Jonová</i>	
Adopce	186
<i>Michaela Zuklínová</i>	
Advokacie	187
<i>David Pakandl, Lukáš Pakandl</i>	
Agrární komora České republiky	231
<i>Bohumír Brom</i>	
Akcie	235
<i>Zuzana Filipová</i>	

Akcíz	243
<i>Milan Hlavačka</i>	
Akční výbory Národní fronty (1948)	244
<i>František Hanzlík</i>	
Alod	251
<i>Karolina Adamová</i>	
Amnestie	252
<i>Zdeněk Koudelka</i>	
Antropologie práva	267
<i>Tomáš Ledvinka</i>	
Apoštolská konstituce Praescriptionum sacrosancti (1977)	271
<i>Jana Hlebová</i>	
Arbitráž hospodářská (1946–1991)	272
<i>Karel Marek, Ladislav Vojáček</i>	
Arbitráž mezinárodní a Československo	276
<i>Radka MacGregor Pelikánová</i>	
Arcibiskupství (arcidiecéze)	286
<i>Jitka Jonová</i>	
Arcičišnictví	287
<i>Lenka Šmídová Malárová, Jan Škvrňák</i>	
Arcijáhensství, arcijáhni	289
<i>Jitka Jonová</i>	
Archeologie a právo	290
<i>Tomáš Michalík</i>	
Archeologie právní	291
<i>Karolina Adamová</i>	
Archivnictví a spisová služba	294
<i>Michal Wanner</i>	
Archivy a právní historie	305
<i>David Hubený</i>	
Asanace	309
<i>Milan Hlavačka</i>	
Austroslavismus	311
<i>František Stellner</i>	
Autonomie Podkarpatské Rusi (1938)	313
<i>David Kolumber</i>	
Autonomie Slovenska (1938)	316
<i>David Kolumber</i>	
Azyl (do roku 1848)	320
<i>Antonín Lojek</i>	
Azyl (od roku 1848)	330
<i>Kamil Nedvědický</i>	
Basilejská kompaktáta (1433/1436)	335
<i>Ignác Antonín Hrdina</i>	
Beneficium	337
<i>Antonín Lojek</i>	
Berní reces	337
<i>Veronika Mojžišová</i>	
Berní rula	338
<i>Veronika Mojžišová</i>	
Bezpečnostní informační služba	343
<i>Petr Maule</i>	
Bezpečnostní rada státu	344
<i>Vlastislav Man</i>	
Bibliografie právnické	345
<i>Karel Schelle, Jaromír Tauchen</i>	
Biografie právnické	348
<i>Karel Schelle, Jaromír Tauchen</i>	

Biskupství (diecéze)	351
<i>Jitka Jonová</i>	
Braniborsko	353
<i>Marek Starý</i>	
Bratrstvo náboženské	355
<i>Jiří Mikulec</i>	
Brežněvova doktrína	359
<i>Zbyněk Petráček</i>	
Brněnská normativní právní škola	360
<i>Miloš Večeřa</i>	
Brněnské městské knihy	366
<i>Ludmila Sulitková</i>	
Břetislavova nařízení proti pohanství (1092)	375
<i>Jan Škvrňák</i>	
Břetislavův stařešinský zákon (1054)	376
<i>Jan Škvrňák</i>	
Budovatelský vládní program (1946)	377
<i>Peter Mosný, Miriam Laclavíková</i>	
Bula Ad Christifidelium spirituali (1996)	381
<i>Jana Hlebová</i>	
Bula Cunctis ubitque pateat (1777)	382
<i>Jana Hlebová</i>	
Bula Cunctis ubitque (1785)	382
<i>Jana Hlebová</i>	
Bula Deus humanis salutae auctor (1855)	383
<i>Jana Hlebová</i>	
Bula Dominus ac Redemptor noster (1773)	383
<i>Jana Hlebová</i>	
Bula Ex supernae providentia maiestatis (1344)	384
<i>Jana Hlebová</i>	
Bula Gloria in excelsis Deo (869)	385
<i>Jana Hlebová</i>	
Bula Industriae tuae papeže Jana VIII. (880)	385
<i>Ignác Antonín Hrdina</i>	
Bula Primitiva illa Ecclesia (1655)	386
<i>Jana Hlebová</i>	
Bula Pro Supremi Ecclesiae Pastoris munere (1993)	387
<i>Jana Hlebová</i>	
Bula Super universas (1664)	388
<i>Jana Hlebová</i>	
Bula Suprema dispositione (1777)	388
<i>Jana Hlebová</i>	
Burza	389
<i>Robert Zeman</i>	
Cech	395
<i>Martina Lehmannová</i>	
Celnictví (do roku 1990)	399
<i>Martin Nový</i>	
Celnictví (od roku 1990)	430
<i>Pavel Matoušek</i>	
Cenné papíry	445
<i>Jindřich Vitek</i>	
Cenzura literatury a tisku	459
<i>Magdaléna Pokorná, Michal Charypar, Pavel Janáček, Tomáš Pavlíček, Petr Piša, Petr Šámal, Michael Wögerbauer</i>	
Cikáni	492
<i>Hana Chrastinová</i>	

Čírkev a stát	504
<i>Tomáš Parma, Jitka Jonová, Damián Němec</i>	
Čarodějnictví	526
<i>Jaromír Slušný</i>	
Časopisy právnické	538
<i>Stanislav Balík (*1928), Stanislav Balík (*1956)</i>	
Čelední poměr	542
<i>Ladislav Vojáček</i>	
Česká a moravská státoprávní deklarace (1868)	545
<i>Pavel Cibulka</i>	
Česká dvorská kancelář ve Vídni (<i>Böhmische Hofkanzlei in Wien</i>) (1624–1749)	546
<i>Christian Neschwara</i>	
Česká Horní Falc, Nové Čechy, Neuböhmen	547
<i>Lenka Bobková</i>	
Česká kancelář	548
<i>Mlada Holá, Martin Holý</i>	
Česká kanonistika	552
<i>Jiří Rajmund Tretera, Záboj Horák</i>	
Česká konfederace (1619–1620)	566
<i>Karolina Adamová</i>	
Česká konfese	597
<i>Jaroslav Pánek</i>	
Česká národní rada (1945)	600
<i>Jan Gebhart</i>	
Česká národní rada (1968)	602
<i>Zdeněk Jičínský</i>	
Česká národní rada (1969–1992)	610
<i>Karel Schelle</i>	
Česká republika v mezinárodních organizacích zajišťujících mezinárodní mír a bezpečnost	612
<i>Cyryl Svoboda</i>	
Česká společnost pro mezinárodní právo	622
<i>Antonín Lojek</i>	
Česká státoprávní ohrazení	623
<i>Pavel Cibulka</i>	
Česká tisková kancelář	625
<i>Jan Stejskal</i>	
České historické státní právo	628
<i>Pavel Maršálek</i>	
České státní právo a německé politické strany	634
<i>Pavel Cibulka</i>	
České státní právo v mladočeském politickém programu	639
<i>Pavel Cibulka</i>	
České státní právo v pojetí konzervativních velkostatkářů	643
<i>Pavel Cibulka</i>	
České státní právo v pojetí sociálních demokratů	647
<i>Pavel Cibulka</i>	
České státní právo v pojetí „státoprávních“ stran	649
<i>Pavel Cibulka</i>	
České státní právo v politickém myšlení realistů	650
<i>Pavel Cibulka</i>	
České státní právo v programech politických stran kolem roku 1900	652
<i>Pavel Cibulka</i>	
České státní právo v staročeském politickém programu	653
<i>Pavel Cibulka</i>	
České stavovské povstání (1618–1620)	657
<i>Ivo Barteček</i>	
České zahraničně-právní vztahy (1992–2014)	664
<i>Tomáš Mach</i>	

České země a římsko-německá říše ve středověku	666
<i>Jakub Razim</i>	
České země a římsko-německá říše v raném novověku	677
<i>Jiří Kubeš</i>	
Česko-americké vztahy	682
<i>Zdeněk Veselý</i>	
Česko-arabské vztahy	690
<i>Eduard Gombár</i>	
Česko-britské vztahy	703
<i>Zdeněk Veselý</i>	
Česko-francouzské vztahy	710
<i>Zdeněk Veselý</i>	
Česko-italské vztahy	721
<i>Zdeněk Veselý</i>	
Česko-izraelské vztahy	727
<i>Tomáš Pojar</i>	
Česko-maďarské vztahy	731
<i>Robert Pejša</i>	
Česko-německé vztahy	751
<i>Zdeněk Veselý</i>	
Česko-polské vztahy	763
<i>Zdeněk Veselý</i>	
Česko-rakouská (spojená) dvorská kancelář (<i>Vereinigte</i>) <i>Böhmisch-Österreichische Hofkanzlei</i>	770
<i>Christian Neschwara</i>	
Česko-rakouské vztahy	773
<i>Miroslav Šepták</i>	
Česko-ruské vztahy	779
<i>Zdeněk Veselý</i>	
Česko-Slovenská národní rada v Paříži (1940)	791
<i>Martin Skaloš</i>	
Česko-Slovenská republika (1938–1939)	796
<i>David Kolumber</i>	
Česko-vatikánské vztahy	811
<i>Michal Pehr</i>	
Československá diplomacie (1918–1992)	816
<i>Jindřich Dejmek</i>	
Československá národní rada v Paříži (1916–1918)	836
<i>Petr Prokš</i>	
Československá obchodní komora	838
<i>Bohumír Brom</i>	
Československé zahraničně-právní vztahy (1918–1939)	850
<i>Martin Skaloš</i>	
Československé zahraničně-právní vztahy (1939–1945)	868
<i>Martin Skaloš</i>	
Československé zahraničně-právní vztahy (1945–1992)	877
<i>Martin Skaloš</i>	
Československo-americká naturalizační úmluva (1928)	890
<i>František Emmert</i>	
Československo-jugoslávské vztahy	891
<i>Jana Škerlová</i>	
Československo-polská (kon)federace v kontextu federačních projektů za 2. světové války (1939–1942) ..	901
<i>Jan Němeček</i>	
Československo-polské územní spory (1918–1958)	910
<i>Jiří Friedl</i>	
Československý národní výbor v Paříži (1939–1940)	915
<i>Jan Kuklík</i>	
Československý zahraniční vojenský odboj za první světové války (1914–1918)	923
<i>František Emmert</i>	

Československý zahraniční vojenský odboj za druhé světové války (1939–1945)	927
<i>František Emmert</i>	
Český akademický spolek „Právník“	930
<i>Renata Veselá</i>	
Četnictvo	935
<i>Michal Dlouhý</i>	
Číšník, stolník	951
<i>Jan Zelenka, Jakub Razim</i>	
Člověčenství	952
<i>Jaroslav Čechura</i>	
Čtyři pražské artikuly	955
<i>Jiří Bílý</i>	
Seznam autorů	963
Resume	969